

Programma
Vorming & Toerusting Nijkerk
2025 - 2026

Voorwoord

Met de leden van de commissie hebben we opnieuw een afwisselend programma voor u gemaakt. Dit keer met een beperkter aantal onderwerpen. Die keuze is bewust gemaakt, omdat er in Nijkerk door veel andere initiatiefnemers al van alles wordt georganiseerd. We willen geen keuzestress veroorzaken.

We luisteren naar fragmenten uit de Hohe Messe van Bach met uitleg en verhalen van Ad de Keyzer. Hebben aandacht voor onze leefomgeving met Sam Janse, aan de hand van zijn 'Groene Catechismus'. Over leven en werk van Huub Oosterhuis zal zijn biograaf vertellen en met elkaar zingen we zijn mooie liederen. Rond de kerst laat dit keer Martijn Pieters ons door alle soorten kunstuitingen rond de geboorte van het Kerstkind gaan met verhalen en beelden.

Samen zingen en luisteren naar de verhalen over Taizé met Henk Kievit.

Het boek Daniël wordt uitgelegd door Ad van Nieuwpoort en daar wil je bij zijn.

Erasmus, een naam uit een rijk verleden, wordt door Ronald van Raak bij ons als levende richtinggever neergezet.

Dick Boekema wil met twee avonden 'Eva' vertellen over de positie van de vrouw. Een excursie aan het einde van de hele reeks hoort erbij. Dan trekken we met Mink de Vries door Zwolle in het pad van Thomas à Kempis, die in navolging van Geert Grote de kerk weer terug wilde brengen naar eerbied en eenvoud.

We hopen dat u de data in uw agenda zet. Weet u van harte welkom.

Leden van de commissie

Bea Berends, voorzitter	06 - 10477789
Johan van der Kamp, secretaris	06 - 51390861
Jolie van Bokhorst, penningmeester	033 - 2460388
Gerrit van den Berg	033 - 2453482
Greet van den Boom	033 - 8444327
Wim Bouwstra	033 - 7854773 / 06 - 12816482
Edith Schuiling	033 - 2457393

Secr. Knopenfabriek 18 3862 WB Nijkerk 06 - 51390861 joh.vdkamp@kpnmail.nl
Bankrekeningnummer V&T: NL76 RABO 0347 8157 58 t.n.v. Kerkrent.Herv.Gem.Vredeskerk

Deelnemende Kerken

- * Kruiskerk, Gereformeerde Kerk Nijkerk (PKN)
Venestraat 44 3861 BX Nijkerk
- * St. Catharina Geloofsgemeenschap Nijkerk,
onderdeel van de R.K. Parochie - Heilige Familie Jezus, Maria en Jozef
Parochiehuis St. Jan Holkerstraat 36 3861 CE Nijkerk
- * Vredeskerk, Hervormde Gemeente (PKN)
Van Reenenpark 23 3862 CB Nijkerk

De Hohe Messe van Johann Sebastian Bach

Inleider: Ad de Keyzer uit Nijmegen

De verschillende delen van de Hohe Messe zijn niet in één keer als een geheel door Bach gecomponeerd. Het *Kyrie* en *Gloria* schreef hij in 1733, terwijl hij het *Sanctus* als een apart werk voor de kerstnacht van 1724 al had geschreven. Van de overige delen had hij al veel muziek gecomponeerd op andere teksten, en pas tijdens de laatste jaren van zijn leven heeft hij het hele stuk gemaakt zoals wij het kennen. Bachkenners zijn het erover eens dat de *Hohe Messe* een van de mooiste en tegelijk moeilijkst uitvoerbare muzikale werken is uit de Westerse muziekgeschiedenis. Maar wat het werk zo bijzonder maakt is, dat het vooral de spiritualiteit van Bach ademt: zijn geraakt zijn door de tekst en zijn overgave aan God vormen het uitgangspunt van zijn persoonlijk Credo dat de *Hohe Messe* is. De binnenkant van deze muzikale 'kathedraal' willen wij aan de hand van enkele fragmenten luisterend en bezinnend ontdekken; zij kan ons richting wijzen op onze levensweg. Ad de Keyzer is theoloog en - inmiddels gepensioneerd - wetenschappelijk medewerker van het Titus Brandsma Instituut. Hij promoveerde eind jaren 90 op het onderwerp liturgische spiritualiteit.

Info: Edith Schuiling (033-245733)
Datum: dinsdag 30 september 2025
Tijd: 20.00 uur
Plaats: Parochiehuis St. Jan (naast de St. Catharinakerk)
Entree: € 5,-

Groen geloven en groen leven

Inleider: Sam Janse uit Ameide

De theoloog Sam Janse heeft een boekje 'De Groene Catechismus' geschreven over geloof en duurzaamheid in 88 vragen en antwoorden.

Het geeft

- eerst een aantal feiten over de staat van onze planeet (voor sommigen worden hier open deuren ingetrapt, voor anderen is het *hot news*),
- dan wordt de Bijbel bevraagd op onze problemen van duurzaamheid, vervuiling, verlies aan biodiversiteit enz. en
- daarna worden praktische tips gegeven voor onze levensstijl.

Over 'De Groene Catechismus' houdt de schrijver een lezing.

Waarom moeten wij vergroenen, verduurzamen en versoberen?

En maakt dat het leven saai en grijs?

Sam Janse denkt van niet, want juist een groengelovig leven is een aandachtig leven waarin er veel genoten kan worden.

Info: Johan van der Kamp (06-51390861)
Datum: dinsdag 28 oktober 2025
Tijd: 20.00 uur
Plaats: Vredeskerk
Entree: € 5,-

Muzikale Huub Oosterhuis-lezing

Inleider: Marc van Dijk uit Arnhem

In *Huub Oosterhuis. De biografie* vertelt Marc van Dijk het levensverhaal van de invloedrijke theoloog en dichter. Van zijn kinderjaren in bezet Amsterdam tot zijn laatste uren. Oosterhuis las de Bijbel als een politiek manifest, schreef honderden liederen die in uiteenlopende kerken gezongen worden en stichtte culturele podia als De Rode Hoed en De Nieuwe Liefde. Hij verbond zich met de SP, maar ook met de koninklijke familie. Nadat hij met Rome in conflict raakte over het verplichte celibaat, zette hij zijn werk voort op eigen kracht. Zijn taal oversteeg tegenstellingen en bracht in een tijd van snelle secularisatie nieuwe bezieling.

Marc van Dijk interviewde Huub Oosterhuis (1933-2023) gedurende vele jaren voor deze biografie. Oosterhuis heeft zijn eigen woorden geautoriseerd. Ook de kroongetuigen uit zijn leven komen aan het woord: zijn kinderen Tjeerd en Trijntje, (oud-)collega's en (ex-)geliefden. Gedurende de avond ontstaat aan de hand van muziek en verhalen een levendig beeld van 'de paus van Amsterdam'.

Marc van Dijk (1979) is journalist en schrijver. Met filosoof Daan Roovers publiceerde hij *Wij zijn de politiek* (2019), met ethicus Paul van Tongeren *Het wonder van betekenis* (2021) en met politicus Marjolein Moorman *Rood in Wassenaar* (2022).

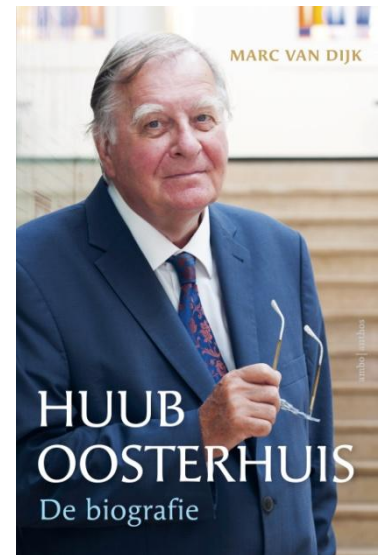
Info: Bea Berends (033-2456999)
Datum: maandag 10 november 2025
Tijd en plaats: 20.00 uur in de Kruiskerk
Entree: € 5,-

Over koningen, een kind en een kribbe - het kerstverhaal in de kunsten.

Inleider: Martijn Pieters uit De Goorn

Kerstmis is de tijd waarin de geboorte van Christus gevierd wordt. Als begin van de heilsgeschiedenis is het een van de meest uitgebeelde episodes uit de Bijbel. De wijze waarop deze gebeurtenis verbeeld wordt is echter zeer gevarieerd. Vele elementen, die in de voorstellingen zijn opgenomen, zijn niet terug te vinden in het evangelieverhaal zelf, maar zijn ontleend aan allerlei apocriefe vertellingen, legenden en volksgebruiken. Wat te denken van vroedvrouwen, die bij de geboorte aanwezig waren en Christus in zijn bad stoppen? Hoe zit het met Jozef, die zijn kousen uittrekt en gezien mag worden als de eerste geëmancipeerde man uit de geschiedenis? Wat kwamen de koningen uit het Oosten doen en waren zij echt koningen?

De viering van het kerstfeest werd in de kerk en de kloosters ondersteund door allerlei voorwerpen, die aanleiding gaven tot een heel plastische, maar ook

emotionele beleving van kerst. Vooral in de middeleeuwse vrouwenkloosters werden beeldhouwwerken van het Christuskind intens gebruikt en gekoesterd. **4** Aan de hand van muurschilderingen, altaarstukken, miniaturen en sculpturen zal het verloop van het kerstverhaal en haar verbeelding gevolgd worden. Daarbij zullen de smeulige details uit de voorstellingen zeker niet overgeslagen worden. Na deze lezing weet ook u wie Salome en Zelomi waren en hoe dat nu zit met die sokken van Jozef!

Drs. Martijn Pieters (1972) studeerde kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Naast het begeleiden van reizen verzorgt hij al een groot aantal jaren cursussen, rondleidingen en lezingen voor tal van instanties, waaronder de Vrije Academie voor Kunsthistorisch Onderwijs, de Universiteit van Amsterdam, het Frans Hals Museum in Haarlem, Voyage & Culture, Labrys reizen, Museum H'Art (voorheen Hermitage) in Amsterdam en diverse secties van Vrouwen van Nu. Hij is gespecialiseerd in de kunst der Middeleeuwen, vooral uit Duitsland, waar hij over publiceert, maar richt zich ook op de overige stromingen in de kunst.

Info: Bea Berends-van de Weijer (06-10477789)

Datum: maandag 24 november 2025

Tijd en plaats: 20.00 uur in de Kruiskerk

Entree: € 5,-

Taizé - Ontmoetingsplaats van geloof in Frankrijk

Inleiders: Henk Kievit en Carla Boven uit Hattemerbroek

De oecumenische broederschap in Taizé is een bijzondere ontmoetingsplaats waar veel jongeren en volwassenen uit de hele wereld jaarlijks naar toekomen om te zoeken naar verbondenheid met God, door gemeenschappelijk gebed, zingen, stilte, persoonlijke bezinning en uitwisseling.

Op deze avond vertellen wij over de betekenis en achtergrond van Taizé en hoe het dagelijks leven en programma eruitzien als je een week in Taizé verblijft. We putten hierbij ook uit ervaringen met de vele jongerenreizen die wij in het verleden vanuit Ermelo hebben georganiseerd. Vele jongeren ontdekten daar door het bijwonen van de getijdegebeden voor het eerst de stilte in zichzelf en de verbondenheid met de Ander.

Het zingen van de liederen tijdens de vieringen nemen een belangrijke plaats in. Een aantal Taizé liederen zijn ook opgenomen in het Liedboek. We gaan er een aantal met elkaar zingen en zullen hierbij een toelichting geven. Uiteraard is er gelegenheid voor vragen en uitwisseling en sluiten we de avond af met een korte Taizé viering.

De avond wordt verzorgd door Henk Kievit (Kerkmusicus) en Carla Boven (Geestelijk verzorger en psychodramatherapeut Hezenberg). Samen hebben zij een Zingevingsboerderij in Hattemerbroek (www.zingevingsboerderij.nl).

Info: Bea Berends-van de Weijer (06-10477789)

Datum: woensdag 28 januari 2026

Tijd en plaats: 20.00 uur in het Parochiehuis St. Jan (naast de St. Catharinakerk)

Entree: € 5,-

5

Daniël

inleider: Ad van Nieuwpoort uit Den Haag

Hoe blijven wij mentaal weerbaar in deze tijden?

Aan de hand van het boek Daniël laat Ad van Nieuwpoort zien hoe het lezen van bijbelverhalen ons kan toerusten in onze mentale weerbaarheid.

Het boek Daniël is bedoeld als een 'wake up call' voor mensen die weerloos en ontworteld het slachtoffer dreigen te worden van een totalitair systeem. Het roept op om 'in waarheid te leven' ook al is de prijs daarvoor hoog. Leven in waarheid maakt vrij en buigen voor de leugen maakt je tot een slaaf. Deze actuele lezing van Daniël is uiterst urgent en heeft ons veel te leren.

In het najaar verschijnt van de hand van Ad van Nieuwpoort zijn boek: 'Geloof het niet, Bijbels tegengif voor nu' over Daniël.

Info: Johan van der Kamp (06-51390861)

Datum: woensdag 11 februari 2026

Tijd en plaats: 20.00 uur inde Vredeskerk

Entree: € 5,-

Erasmus

Inleider: Ronald van Raak uit Deventer

“De aandacht voor de filosofie in Nederland is groot, overal in het land mag ik lezingen geven over dit onderwerp. Duizend jaar denken in deze streken heeft een schat aan inzichten opgeleverd die historisch interessant zijn, maar ook relevant kunnen zijn voor discussies nu. Zo hielpen Erasmus en Spinoza mij om beter na te denken over gedeelde waarden in onze samenleving. Een beweging als de Moderne Devotie is een voorbeeld van vrouwen in de middeleeuwen die nadachten over zaken als God en zingeving, maar buiten de kaders van de kerk. Nu ben ik bezig met een overzichtswerk van het denken in onze streken, van het jaar duizend tot nu. Dat levert voor mij allerlei nieuwe inzichten op en laat zien hoeveel we nog niet weten. Daar wil ik graag iets over vertellen”.

De inleider schreef de afgelopen jaren enkele boeken over de filosofie in Nederland. In 2024 verscheen *Spelen met waarden, betalen met gedachten. Erasmus, Spinoza en dat wat ons bindt*. Onlangs verscheen *Het begon in Deventer. De waarden van de Moderne Devotie (2025)*, over de invloed van deze geestelijke beweging uit de late middeleeuwen op onder meer Erasmus. Ronald van Raak is hoogleraar Erasmiaanse waarden aan de Erasmus Universiteit en is als raadslid verbonden aan de Raad voor het Openbaar Bestuur.

Info: Johan van der Kamp (06-51390861)

Datum: dinsdag 24 februari 2026

Tijd en plaats: 20.00 uur in de Vredeskerk

Entree: € 5,-

De waarheid over Eva

Inleider: Dick Boekema uit Nijkerk

De bioloog Carel van Schaik en historicus Kai Michel schreven samen een boek met de titel: De waarheid over Eva. Een verwijzing naar het bijbelverhaal uit Genesis 3, waarin Adam en Eva samen ongehoorzaam zijn tegenover het verbod van God, maar in de verdere geschiedenis vooral Eva (c.q. de vrouw) de schuld er van krijgt. In dit boek gaat het dan ook over hoe in bijna alle tijden en culturen, ook in de moderne westerse cultuur en in de christelijke Kerk, de relatie tussen mannen en vrouwen ongelijk was en vrouwen vaak werden en worden onderdrukt. Met diepe inzichten, scherpe meningen en humor, geven beide auteurs een historisch overzicht over deze zaken. Een boek dat prikkelt en uitdaagt om over na te denken, en te bespreken met elkaar, als vrouwen en mannen samen.

Ds. Dick Boekema zal twee avonden iets vertellen over dit boek. Het is niet verplicht om dit boek gelezen te hebben, ook al mag dat natuurlijk wel.

Info: Wim Bouwstra (033-7854773 of 06-12816482)
 Datum: maandag 9 en 16 maart 2026
 Tijd en plaats: 20.00 uur in de Kruiskerk (geldt voor beide avonden)
 Entree: € 5,-

Excursie

onder leiding van Mink de Vries uit Zwolle

Dit jaar willen we het seizoen afsluiten met een excursie naar Zwolle.

Een excursie die in het teken zal staan van Thomas à Kempis. Met Geert Grote uit Deventer een van de bekende namen van de lekenbeweging in de 15e eeuw om de kerk terug te brengen naar eerbied en eenvoud.

We stellen voor met de trein te gaan

- vanaf het station Zwolle is het vijf minuten lopen naar het startpunt;
- dat is de Fundatie aan de Blijmarkt en daar vertrekken we om 13.30 uur;
- parkeren - voor wie toch liever met de auto komt - kan goed in de Emma parkeergarage of parkeergarage Maagjesbolwerk;
- de wandeling door het centrum van Zwolle duurt 90 minuten;
- voor de wandeling begint, drinken we koffie of thee;
- en ook sluiten we de middag in een horecagelegenheid af;
- met wie aansluitend naar Nijkerk terug wil, lopen we naar het station.

Info: Gerrit van den Berg (2453482)
 Datum: zaterdag 9 mei 2026
 Tijd: 11.10 uur, vertrek trein 11.23 uur

meer
 informatie vindt
 u t.z.t. in de
 kerkbladen

Plaats perron 2, station Nijkerk
Prijs: € 25,- (exclusief de treinrit)

7

Vorming en Toerusting 2023-2024

di	30-09-2025	Bachs Hohe Messe	3
di	28-10-2025	Groen geloven en groen leven	3
ma	10-11-2025	Muzikale Huub Oosterhuis lezing	4
ma	24-11-2025	Over koningen, een kind en een kribbe	4
wo	28-01-2026	Taizé - ontmoetingsplaats van geloof in Frankrijk	5
wo	11-02-2026	Daniël	6
di	24-02-2026	Erasmus	6
ma	09-03-2026	De waarheid over Eva	7
ma	16-03-2026	De waarheid over Eva (vervolg)	7
za	09-05-2026	Excursie naar Zwolle over Thomas à Kempis	7
		Voorwoord	2
		Leden van de commissie	2
		Deelnemende kerken	2

